

Annað ljóð

Áðrenn saneringin í fiskiðnaðinum var komin upp á pláss, gjørdur talsmenninir fyrri hesari loysn nógv burtur úr at sissa øll tey, ið óttast monopolið. Her var einki at óttast, hetta var til okkara besta, einasti máti at varðveita og endurskapa arbeiðspláss o.s.fr. Tingmenn vóru í iva, fakfeløgini vóru í iva - meirilutin av Føroya fólki var í iva. Men fedrarnir til saneringsætlanina eru góðir solumenn og hava megnað at sannføra allar ábyrgdarhavandi partar. Vóndandi fara teir at duga eins væl at selja fisk sum at selja hugskot til saneringsætlanina.

Nú er ætlanin komin í hús og pipan hevur fingið annað ljóð. Bert 9 virki halda fram. Vit vita nú, at talan ikki er um nakra vælgerðarfyrirtekni við útvegan av flest móguligum arbeiðsplássum sum einum av høvuðsendamálunum. Føroya Fiskavirking skal í

einum og øllum rekast eftir »liberalistiskum« sjónarmiðum, har pláss ikki kann vera fyrri smáligum fyrilitum sum arbeiðspláss og fólksins vælferð. Fólkið tyktist nú mest sum bert at vera við í kalkulatiónunum, tá fólksins skattapeningur skal sprænast inn í bankarnar, tá hesir eru á síni hálvárligu húsagongd.

Fyri tey, sum hava stuðlað uppskotinum um saneringina, mugu orðini hjá stjóranum í útvarpinum 6. oktober vera eitt ræðuligt vónbrot. Tey, sum alla tíðina hava mutað ímóti, mugu hava fingið sínar verstu illtáningar váttadar. Vit her á blaðnum hava ikki sørt stuðlað saneringsætlanini, ikki minst tí landsstýrismaðurin í fiskiðnaðarmálum ferð eftir ferð hevur vísað almenningin um, at meginparturin av flakavirkjunum fór at lata uppastaft. Níggju virki er ikki tað vit skilja við meginpartin. Soleiðis, sum alt málið nú er lagt upp og eftir, at vit í sjónvarpinum enn einaferð hava sæð, hvussu hermenn Torden-

skjolds enn sum áður sleppa at skúma róman, og eftir seinastu orðum stjórans, kann ein ikki annað enn fara at ivast. Er saneringin gjørd fyrri at bjarga donskum peningi í fiskiðnaðinum ella er hon framd fyrri at fáa hjólini aftur at mala í Føroyum? Eru vit nógv væl tryggjað móti, at ávísir einstaklingar ella fyrirkur seta seg á alla fiskivinnuna á landi og sjógv? Hvat hendir við fiskaprísunum í Føroyum, tá nú í roynd og veru bert ein fiskakeypari er? Hvat hendir við flotanum?

Livst so spyrst. Politikararnir, ið umboða bankaeigararnar, t.e. danski og føroyski skattgjalðarin, hava við hesum latið alt vald á føroyska vinnulívinum upp í hendurnar á einum evarska litlum bólk. Eingin einstakur bólkur hevur nakrantíð í Føroya søgu havt so stórt vald. Vit vóna sjálvsagt øll, at hesin bólkur nýtir sítt vald við einum einasta fyriliti: tí, sum gagnar Føroya fólki mest í hesi ræðuligu tíð. Tað, sum vit hava uppliva higartil - stovn-

anin og orð stjórans - er ikki bara sissandi í so máta. Oman fyrri nevnda »almanna fyrilit«, sum ongastaðni eru áløgð móðurfelagnum at røkja, mugu og skulu kortini tryggast. Hetta gerst bert politiskt - og standist av tí, hvat ið má.

Mannagongdin við saneringsætlanini tyktist eisini alt meira lógin. Verður skorað á landsstýrispolitikararnar ella danskar stjórnarpolitikarar hava teir bert eitt standard-svar: Ja, men soleiðis vilja bankarnir hava tað. Okkara ábyrgdarpolitikarar í Føroyum sum í Danmark tykjast at hava gloymt, at teir sjálvir eiga alt ræðið á bankunum og bankaleiðslurnar og gomlu maktlikurnar rundan um hesar tykjast gera sær dælt av gloymsku politikarunum. Skipanin er komin. Hvussu hon roynist, fer tíðin at vísa. Men roynd, sum ikki birtir uppundir at fáa fleiri hendur í arbeiði, kann talan ikki vera um í óavmarkaða tíð. Hetta mugu politikarar okkara í øllum førum tryggja okkum.

Danmark hevur fingið sín part

Mær tykir, at danska hótanin og eyðmýkingin av føroyska samfelagnum hevur tað mál, at danskir politikarar skulu seta út í kortið, tá oljuvinna móguliga einaferð tekur seg upp, skrivur Sverre Midjord

Vit hava haft vitjan av danskari fólkatingsnevnd, sum hevði til uppgávu at finna út av, hvussu vit vóru komnir í tað figgarligu kreppu, okkara samfelag er í.

Tó tyktist tað mær lógið, at tann veruliga áhugin at fáa kunning um víðurskiptini hevur ikki verið frammalaga.

Óg at tað er so, tað hevur sjálvandi sít sikti. Vit hava frætt, at danska sendinevndin hevur verið í Tinganesi, og har var sjálvandi føroyskur dansur sýndur

teimum. Sagt er mær, at teir skipaðu grindavisuna, helst tí hon er á donskum, og kanska tí at hon sigur frá »Raske drenge«, og her má væl verða frá landsstýrisins síðu hugsað um teir sjálvar. Eg meti, at teir heldur skuldu havi Fuglakvæði á lofti, tí eisini í dag sigur tað kvæði okkara høgu gestum frá veruligu støðuni í Føroyum í dag.

Fuglakvæðið sum so týðuliga og greitt er myndað í fuglalívinum, sigur hvussu eitt fólk verður eyðmýkt, vit eru í dag í júst somu støðu,

sum hon var, tá ið Fuglakvæðið myndaði donsku embætisfólkin. Munurin er bert tann, at nú er tað danska fólkatíngið, sum við sínum treytum og órimligu krøvum er við at avtofta samfelag okkara.

Teir kenna so lítið til føroysk víðurskipti, tí um teir gjørdur tað, so vildu teir gjørt sær meira ómak. Tað botir ikki um víðurskiptini, um nakrar milliónir verða stýrðar til teir bankarnar, stýrdir av donskum bankastjórum, um tað ikki samstundis verður álagt teim-

um, at við tilskotinum verður treytað, at peningurin verður brúktur til at gera tað liviligt aftur, at skapa arbeiði.

Tá støðan er tann, at okkara fiskigrunnar eru niðurfiskaðir, og tað, sum vit eru serfrøðingar í, er júst fiskavirkan, so má loysnin í

hvussu so er fyrri eina tíð, at keypa fisk til tilvirkingar, tað visur seg at vera ógjørligt, tí tað fæst ikki figging til endamálið.

Hetta hevur við sær, at fólk eru arbeiðsleys og ikki vita hvussu tey skulu livbjarga sær og sínum, og tað kann ikki vera endamálið

hjá donsku stjórnini, við hjálpin til Føroyar, ein hjálp sum er eitt lán, sum sami arbeiðsleysu føroyingurin skal standa til svárs fyrri, og um endamálið er bert at halda samfelagnum anandi, við so hørdum treytum sum hava verið settar, og sum nú aftur eru boðaðar frá, so er betri at kvetta á stokkinum og lata bankarnar fara, so vit kunna byrja heilt av nýggjum.

Veruleikin er tann, at okkara fólk er undir so stórar hótan og eyðmýkjan, sum ikki fyrr er kend í søguni, tú letur ikki eitt blað upp, sum kemur úr Danmark, ella tú lurtar eftir tíðindaflutningi, uttan at okkara víðurskipti uppá ein sera niðurstendi hatti verða umrødd.

Umboðsmaðurin í donsku nevndini umboðandi vinstra Fog Rasmussen fyrrverandi skattamálaráðharri, sigur at nú fara vit at seta krav. Gaman í at seta krav, um nakað er at krevja.

Systurflokkur hansara í Føroyum og umboð hansara í figgarnevndini seta eisini krav, men teir vísa ikki, hvar tey skulu skrásetast.